

Nacrt

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima

NACIONALNI PLAN ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA ZA
RAZDOBLJE OD 2012. DO 2015. GODINE

Zagreb, 2012.

UVOD

Trgovanje ljudima je jedan od najbeskrupuloznijih primjera kršenja ljudskih prava radi stvaranja ilegalnog profita od kojeg zbog njegove globalne rasprostranjenosti nije izuzeta niti jedna država na svijetu. Žrtvama se njihova ljudska prava krše na način da im se ograničava mogućnost kretanja, onemogućava komuniciranje sa obitelji i okolinom, te ih se u takvim okolnostima na različite načine iskorištava. Žrtve trgovanja ljudima su u najvećem broju slučajeva žene, djeca, a sve češće i muškarci.

Republika Hrvatska je od 2002. godine pristupila izgradnji sustava suzbijanja trgovanja ljudima te je u tu svrhu ratificirala najznačajnije međunarodne dokumente na ovom području kao što su Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i pripadajući protokoli: Protokol za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom te Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom. Također, Republika Hrvatska ratificirala je i Konvenciju o pravima djeteta i Fakultativni protokol o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji kao i Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima.

Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta sa pripadajućim protokolima predstavlja izuzetno važan međunarodni dokument u ovom području budući da karakterizira trgovanje ljudima kao najočitije kršenje ljudskih prava. Nadalje, Protokolom za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom daje se međunarodno priznata definicija trgovanja ljudima, koja je u potpunosti preuzeta i ugrađena u zakonodavstvo Republike Hrvatske (članak 175. Kaznenog zakona).

Konvencija Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima također je značajan dokument budući da su njezine odredbe usmjerene na određivanje visokih standarda u pružanju pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, a ne samo na kazneni progon i sankcioniranje počinitelja. Na razini Europske unije važan dokument je Direktiva 2011/36/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. godine o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima (koja zamjenjuje Okvirnu Odluku Vijeća 2002/629/JHA). Navedena Direktiva predviđa, između ostalog, i jače sankcioniranje kaznenog djela trgovanja ljudima te oduzimanje nezakonito stečene imovine pravomoćno osuđenim osobama za kazneno djelo trgovanja ljudima.

Odredbe prednje navedenih međunarodnih dokumenata ugrađene su u normativni okvir Republike Hrvatske.

Također, radi učinkovite izgradnje sustava suzbijanja trgovanja ljudima Republika Hrvatska donijela je niz strateških i operativnih dokumenata na području suzbijanja trgovanja ljudima od kojih je potrebno posebno istaknuti Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima iz 2002. godine, Nacionalni program za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine, sa pripadajućim operativnim planovima, Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom od 2005. do 2007. godine i Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine.

Nakon desetljeća borbe protiv trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj uspostavljen je cjeloviti sustav koji obuhvaća aktivnosti od trenutka identifikacije žrtve trgovanja ljudima sve do njene potpune integracije u društvo. Unutar sustava suzbijanja trgovanja ljudima uspostavljena je suradnja između nadležnih tijela državne uprave te organizacija civilnog društva.

Ipak, od izuzetne važnosti je konstantna nadogradnja već uspostavljenog sustava, te prilagodba novim trendovima fenomena trgovanja ljudima. U prethodnom trogodišnjem razdoblju primjene Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine, uočeno je da Republika Hrvatska postaje sve više država porijekla i destinacije za žrtve trgovanja ljudima, a naročito za žrtve iz regije. Također, iako su većina

žrtava još uvijek žene i djevojčice primijećen je i porast muškaraca kao žrtava trgovanja ljudima u cilju radnog iskorištavanja. Na navedene trendove nadležne institucije su odgovorile djelovanjem na području učinkovitije identifikacije žrtava trgovanja ljudima.

Završetkom primjene Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima pristupilo se vrednovanju svega postignutog. Novi Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine obuhvaća sva područja dosadašnjih nacionalnih dokumenata koji se bave tematikom suzbijanja trgovanja ljudima te je u predložene mjere i aktivnosti ugrađeno iskustvo rada svih nadležnih tijela državne uprave, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija.

Novi Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine posebnu pozornost posvećuje daljnjem jačanju suradnje u kaznenim postupcima u slučajevima trgovanja ljudima između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova, unaprjeđivanju metoda identifikacije žrtava trgovanja ljudima te osiguravanju najboljeg interesa žrtava trgovanja ljudima.

Područja koje obuhvaća Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine su:

1. Normativni okvir
2. Identifikacija žrtava trgovanja ljudima
3. Otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima
4. Pomoć i zaštita žrtava trgovanja ljudima
5. Prevencija
6. Obrazovanje
7. Međunarodna suradnja
8. Koordinacija aktivnosti

NORMATIVNI OKVIR

U Republici Hrvatskoj stvoren je normativni okvir koji omogućuje progon i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima te pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima. U nastojanju za stalnim poboljšanjem uspostavljenog sustava, nužno je i adekvatno pojačavanje normativnog okvira. U razdoblju primjene prošlog Nacionalnog plana pozornost je posvećena pojačavanju normativnog okvira u postupanju pri dobrovoljnom povratku žrtava trgovanja ljudima te njihovom socijalnoj i ekonomskoj integraciji/reintegraciji u društvo, pa je sukladno tome od strane Vlade Republike Hrvatske usvojen Protokol o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima. Navedeno je rezultiralo donošenjem dokumenta koji ima za cilj uspješno ekonomsko i socijalno osnaživanje žrtava trgovanja ljudima. Ovim Nacionalnim planom naročita pozornost posvećena je izradi dokumenata o suradnji u kaznenim postupcima u slučajevima trgovanja ljudima između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova u cilju jačanja već uspostavljene suradnje između navedenih institucija.

Posebno naglašavamo da će u razdoblju primjene ovog Nacionalnog plana primjenjivati dva Kaznena zakona. Važeći Kazneni zakon („Narodne novine“ br. 110/97, 27/98-isp. pravak, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08 i 57/11), koji u članku 175. definira kazneno djelo trgovanje ljudima i ropstvo, primjenjuje se do 31. prosinca 2012. godine. Od 1. siječnja 2013. godine stupa na snagu novi Kazneni zakon („Narodne novine“ br. 125/11) unutar kojeg se dosadašnji članak 175. dijeli na dva kaznena djela „Ropstvo“ u članku 105. i „Trgovanje ljudima“ u članku 106.

Cilj:

- 1. Unaprijediti normativni okvir u cilju zaštite žrtava te otkrivanja, procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima i ropstva.**

Mjera 1. Donošenje Izmjena i dopuna Standardne operativne procedure Ministarstva unutarnjih poslova u postupcima suzbijanja trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Izrada Izmjena i dopuna Standardne operativne procedure Ministarstva unutarnjih poslova u postupcima suzbijanja trgovanja ljudima u slučajevima prisilne prostitucije

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: 31. prosinca 2013.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: izrađene Izmjene i dopune Standardne operativne procedure Ministarstva unutarnjih poslova u postupcima suzbijanja trgovanja ljudima

Mjera 2. Donošenje Pravilnika o dodjeli učeničkih stipendija u svrhu omogućavanja obrazovanja žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Izrada Pravilnika o dodjeli učeničkih i studentskih stipendija žrtvama trgovanja ljudima

Nositelj: Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu

Sunositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: 31. prosinca 2013.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: izrađen i usvojen Pravilnik o dodjeli učeničkih i studentskih stipendija

Mjera 3. Donošenje Kriterija o izboru organizacija civilnog društva za članstvo i sudjelovanje u radu Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Izrada Kriterija o izboru organizacija civilnog društva za članstvo i sudjelovanje u radu Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: 31. prosinca 2014.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: izrađeni i usvojeni Kriteriji o izboru organizacija civilnog društva za članstvo i sudjelovanje u radu Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

IDENTIFIKACIJA ŽRTAVA TRGOVANJA LJUDIMA

Pojačavanje proaktivnih metoda identifikacije žrtava trgovanja ljudima predstavlja osnovni preduvjet za uspješno funkcioniranje cjelokupnog sustava suzbijanja trgovanja ljudima. Imajući u vidu činjenicu da se neprestano mijenjaju načini vrbovanja te načini iskorištavanja žrtava, kao i tzv. „rute“ koje trgovci ljudima koriste nužna je stalna nadogradnja znanja policijskih službenika o ovom fenomenu.

Trendovi u ovom području se također mijenjaju, te je zamijećeno povećanje broja žrtava trgovanja ljudima koji su državljani Republike Hrvatske pa stoga Republika Hrvatska sve više postaje država porijekla i destinacije za žrtve trgovanja ljudima. Također, važno je naglasiti da inozemne žrtve za koje je Republika Hrvatska država destinacije sve više dolaze iz zemalja regije.

Sve nadležne institucije prepoznale su ove trendove te su svoj rad na suzbijanju trgovanja ljudima prilagodile istima. Ovim Nacionalnim planom posebna se pozornost posvećuje otkrivanju potencijalnih slučajeva trgovanja ljudima za vrijeme turističke sezone te otkrivanju vrbovanja žrtava putem interneta. Isto tako, u cilju što učinkovitije identifikacije žrtava mjere ovog Nacionalnog plana usmjerene su i na osnaživanje i obrazovanje članova mobilnih timova.

Cilj:

1. Pojačavanje proaktivnih postupaka identifikacije žrtava trgovanja ljudima

Mjera 1. Usavršavanje primjene proaktivnih metoda otkrivanja i identifikacije žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Primjena Standardne operativne procedure u postupcima suzbijanja trgovanja ljudima te primjena proaktivnog pristupa po modelu policijskog posla vođenog kriminalističko-obavještajnim informacijama u cilju poboljšanja identifikacije žrtava trgovanja ljudima te otkrivanja počinitelja kaznenog djela iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: dosljedno primijenjene Standardne operativne procedure u postupcima suzbijanja trgovanja ljudima

2. Jačanje proaktivnog rada policijskih službenika pri otkrivanju vrbovanja žrtava putem interneta i drugih otvorenih izvora

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: povećan broj otkrivenih i procesuiranih slučajeva vrbovanja žrtava putem interneta i drugih otvorenih izvora

3. Jačanje proaktivnog rada policijskih službenika pri otkrivanju potencijalnih slučajeva trgovanja ljudima za vrijeme turističke sezone na obali

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: povećan broj otkrivenih slučajeva trgovanja ljudima za vrijeme turističke sezone na obali

Mjera 2. Osnaživanje mobilnih timova

Aktivnost:

1. Stručno osposobljavanje članova mobilnih timova sukladno Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima
2. Organiziranje dva godišnja zajednička treninga za članove mobilnih timova i policijske službenike linije rada organiziranog kriminaliteta

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suizvršitelj: Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo unutarnjih poslova, Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

Pokazatelji provedbe: stručno osposobljeni članovi mobilnih timova i policijski službenici linije rada organiziranog kriminaliteta te održani stručni treninzi

Mjera 3. Nastavak suradnje s organizacijama civilnog društva u vezi s aktivnostima u području identifikacije žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Redovito informiranje organizacija civilnog društva (članica Operativnog tima) o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima i pruženim oblicima pomoći i zaštite u okviru sastanaka Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva i Hrvatski Crveni križ

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: informirane organizacije civilnog društva (članice Operativnog tima) o identificiranim žrtvama trgovanja ljudima i pruženim oblicima pomoći i zaštite

2. Redovito ažuriranje podataka o pozivima pristiglim na SOS liniju
3. Redovito izvještavanje članova Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima o poduzetim aktivnostima temeljem zaprimljenih informacija o pozivima na SOS liniju

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: redovita informiranost članova Operativnog tima o pozivima na SOS liniju i njihova redovita informiranost o aktivnostima Ministarstva unutarnjih poslova poduzetih prema dobivenim informacijama putem poziva na SOS liniju

Cilj:

2. Regionalna i međunarodna suradnja u području suzbijanja trgovanja ljudima i identifikacije žrtava

Mjera 1. Sudjelovanje u provedbi međunarodnih i regionalnih operativnih akcija te operativnih projekata usmjerenih na identifikaciju žrtava i suzbijanje kriminaliteta trgovanja ljudima (Interpol, Europol, SELEC, regionalna i međunarodna policijska suradnja temeljem bilateralnih sporazuma)

Aktivnost:

1. Sudjelovanje u operativnim akcijama i operativnim projektima

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: provedene operativne akcije i izrađena izvješća o rezultatima provedenih operativnih akcija i projekata

OTKRIVANJE, PROCESUIRANJE I SANKCIONIRANJE POČINITELJA KAZNENOG DJELA TRGOVANJA LJUDIMA

Otkrivanje, procesuiranje te primjena učinkovitih pravnih sankcija za počinitelje kaznenog djela trgovanja ljudima je zahtjevan proces te iznimno važan dio ovog Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima.

Upravo zbog toga, važno je unaprijediti način prikupljanja podataka o procesuiranim slučajevima kaznenog djela trgovanja ljudima. Radi što boljeg praćenja postignutih rezultata ovim Nacionalnim planom predviđene su mjere kojima je cilj razvijanje novih načina prikupljanja statističkih podataka o procesuiranju kaznenog djela trgovanja ljudima te sankcioniranju počinitelja. U ovom području vrlo je važno ostvarenje potpune suradnje institucija uključenih u proces od trenutka identifikacije žrtve do procesuiranja počinitelja. Stoga, mjerama ovog Nacionalnog plana nastoji se učvrstiti već postojeća suradnja između policijskih službenika, sudaca te državnih odvjetnika.

Cilj:

- 1. Razvijati nove načine prikupljanja statističkih podataka o ovom fenomenu i njegovom procesuiranju**

Mjera 1. Izrada obrasca za statističku bazu podataka o procesuiranim slučajevima za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

Aktivnost:

1. Vođenje baze podataka o procesuiranim slučajevima za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

Nositelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i Ministarstvo pravosuđa

Suizvršitelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelj provedbe: izrađena baza podataka o procesuiranim slučajevima za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

2. Analiza broja predmeta, optužnih akata i pravomoćnih presuda za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

Nositelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Suizvršitelj: Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo pravosuđa

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: provedena analiza broja predmeta, optužnih akata i pravomoćnih presuda za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

3. Polugodišnje izvješćivanje Operativnog tima o postojanju presuda za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: zaprimljena i obrađena polugodišnja izvješća o presudama za kazneno djelo iz članka 175. Kaznenog zakona (odnosno članka 105. i članka 106. novog Kaznenog zakona)

Cilj:

2. Jačanje suradnje policijskih službenika i državnih odvjetnika kako bi počinitelji kaznenog djela trgovanja ljudima i njihovi pomagatelji bili otkriveni i primjereno kažnjeni

Mjera 1. Razvijanje naprednih metoda otkrivanja kaznenog djela trgovanja ljudima kroz jačanje istražnih tehnika, uključujući provođenje financijskih istraga

Aktivnost:

1. Sustavno primjenjivati nove istražne tehnike pri otkrivanju kaznenog djela trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: povećan broj otkrivenih i procesuiranih počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima

POMOĆ I ZAŠTITA ŽRTAVA TRGOVANJA LJUDIMA

Pružanje adekvatne pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima središnji je dio sustava suzbijanja trgovanja ljudima. U Republici Hrvatskoj uspostavljen je sustav koji primarno brine o interesima žrtava trgovanja ljudima. Iz navedenog razloga sve aktivnosti nadležnih institucija od trenutka identifikacije usmjerene su na pružanje adekvatne pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, a koji uključuje rad dva nacionalna skloništa, osiguravanje zdravstvene, psihološke, socijalne i pravne pomoći i zaštite kao i osiguravanje sigurnog i dobrovoljnog povratka u zemlju porijekla.

Upravo u području pružanja pomoći i zaštite žrtvama, organizacije civilnog društva imaju najvažniju ulogu. Zbog kompleksnosti problematike ali i traumatičnosti iskustva kroz koje prolaze žrtve, izrada individualnih programa zahtjeva visoku razinu stručnosti te suradnju nadležnih tijela s organizacijama civilnog društva u radu na ovom osjetljivom dijelu nacionalnog sustava suzbijanja trgovanja ljudima. Ovaj Nacionalni plan u području pružanja pomoći i zaštite posebnu pozornost posvećuje upravo osiguravanju individualnog pristupa te zaštite najboljeg interesa žrtava trgovanja ljudima.

Cilj:

1. Osigurati zaštitu najboljeg interesa za žrtve trgovanja ljudima

Mjera 1. Izrađivanje individualnih programa pomoći i zaštite za identificirane žrtve trgovanja ljudima sukladno Protokolu za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Osmišljavanje, izrada i primjena individualnih programa pomoći i zaštite nakon razdoblja oporavka i razmišljanja

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Suizvršitelj: Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: osmišljeni, izrađeni i primijenjeni individualni programi pomoći i zaštite

Mjera 2. Osigurati zaštitu tajnosti podataka o žrtvama trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Sustavno primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka u pogledu žrtava trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Suizvršitelj: Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: zaštićen identitet i osobni podaci za svaku identificiranu žrtvu trgovanja ljudima

Mjera 3. Osigurati kontinuitet rada skloništa za djecu i odrasle žrtve trgovanja ljudima

Aktivnosti:

1. Osigurati financijska sredstva za rad nacionalnih skloništa za žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Suizvršitelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: 474.000,00 kn

Pokazatelj provedbe: uspješan nastavak rada skloništa za djecu i odrasle

Cilj

2. Osigurati oporavak i integracija/reintegraciju žrtava trgovanja ljudima u društvo

Mjera 1. Unaprijediti suradnju sa zdravstvenim, socijalnim i obrazovnim ustanovama

Aktivnost:

1. Koordinacija aktivnosti u individualnim slučajevima trgovanja ljudima između zdravstvenih, socijalnih i obrazovnih ustanova sa predstavnicima tijela državne uprave nadležnim za poslove zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, a koji su članovi Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima.

Nositelj: Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih

Suizvršitelj: Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: unaprijeđena suradnja zdravstvenih, socijalnih i obrazovnih ustanova sa predstavnicima tijela državne uprave nadležnim za poslove zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, koji su članovi Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima.

Cilj

3. Unaprijediti postojeću suradnju između državnih institucija i organizacija civilnog društva

Mjera 1. Unaprijediti suradnju organizacija civilnog društva koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima i tijela državne uprave

Aktivnost:

1. Organiziranje godišnjih natječaja za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: 200.000,00 kn

Pokazatelj provedbe: raspisan natječaj za financiranje projekata i programa organizacija civilnog društva koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima te financirani i provedeni projekti i programi organizacija civilnog društva

2. Organiziranje tematskih sjednica Županijskih koordinacija za ljudska prava o problematici trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Županijskim koordinacijama za ljudska prava

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: organizirane tematske sjednice Županijskih koordinacija za ljudska prava

PREVENCIJA

Iako je problem trgovanje ljudima prepoznat u Republici Hrvatskoj od 2002. godine te su nadležna tijela kao i organizacije civilnog društva aktivne u nastojanjima njegovog suzbijanja, potrebno je još uvijek veliku pozornost posvetiti mjerama koje imaju za cilj prevenciju trgovanja ljudima i podizanje javne svijesti o ovom problemu. Preventivno djelovanje je, uz obrazovanje ciljanih skupina, izuzetno važna karika u sveobuhvatnom pristupu suzbijanju trgovanja ljudima. Naime, informiranost i upućenost u problematiku jedan je od osnovnih preduvjeta za suzbijanje ovog fenomena.

Osim potencijalnim žrtvama, preventivne kampanje i aktivnosti trebaju se obraćati široj javnosti ali i tijelima državne uprave koji rade na zakonodavnom okviru, identifikaciji te pružanju pomoći i zaštite žrtvama. Imajući sve navedeno u vidu, u području prevencije kroz predmetni Nacionalni plan suzbijanja trgovanja ljudima posebna pozornost posvetila se mjerama i aktivnostima usmjerenim na provođenje istraživanja o problematici trgovanja ljudima i najnovijim trendovima na ovom području te provođenju javne kampanje o problematici trgovanja ljudima.

Cilj:

1. Podizati javnu svijest o problematici trgovanja ljudima

Mjera 1. Kampanja usmjerena na podizanje javne svijesti o različitim oblicima iskorištavanja žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Osmisliti i organizirati javnu kampanju o različitim oblicima iskorištavanja

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suizvršitelji: organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2015.

Potrebna sredstva: 25.000,00 kn

Pokazatelj provedbe: organizirana i provedena javna kampanja

Cilj:

2. Provođenje istraživanja o problematici trgovanja ljudima i najnovijim trendovima

Mjera 1. Identificirati najnovije trendove na području trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Provođenje istraživanja o najnovijim trendovima na području problematike trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suizvršitelj: Ministarstvo unutarnjih poslova i organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2015.

Potrebna sredstva: sredstva će biti osigurana kroz IPA program IPA 2010 FPPRAC u ukupnom iznosu vrijednosti projekta od 200.000, 00 EUR

Pokazatelj provedbe: osmišljeni parametri istraživanja, provedeno istraživanje i izrađena studija te rezultati istraživanja uzeti kao parametri za daljnji rad na suzbijanju trgovanja ljudima

2. Periodično prikazivanje već izrađenih TV spotova unutar prethodno provedenih javnih kampanja za suzbijanje trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: prikazani TV spotovi izrađeni unutar prethodno provedenih javnih kampanja za suzbijanje trgovanja ljudima

OBRAZOVANJE

Uz prevenciju, obrazovanje ciljanih skupina predstavlja još jedan vrlo važan nerepresivni dio cjelokupne strategije suzbijanja trgovanja ljudima uspostavljene u Republici Hrvatskoj. Konstantan rad na obrazovanju usko je povezan sa prevencijom trgovanja ljudima i pridonosi povećanoj vidljivosti ovog fenomena.

U Republici Hrvatskoj se u proteklom razdoblju implementacije Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine sustavno radilo na obrazovanju svih relevantnih skupina pa su tako provedeni seminari od strane nadležnih tijela državne uprave i organizacija civilnog društva prema slijedećim skupinama: policijskim djelatnicima, pripadnicima oružanih snaga Republike Hrvatske koji se upućuju u mirovne misije, djelatnicima sustava socijalne skrbi, djelatnicima obiteljskih centara, zdravstvenim djelatnicima, sucima, državnim odvjetnicima, diplomatskom i konzularnom osoblju, novinarima, studentima i organizacijama civilnog društva.

Obrazovanje ciljanih skupina predviđeno je i mjerama i aktivnostima Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima od 2012. do 2015. godine. Upoznatost sa problematikom trgovanja ljudima relevantnih institucija ali i osoba koje su u svojem području stručnosti direktno zadužene za problematiku suzbijanja trgovanja ljudima značajan je preduvjet stvaranja i provođenja mjera radi njegovog suzbijanja.

Planira se nastavak provođenja obrazovanja za sve ciljane skupine, a naročita pozornost preporuča se posvetiti obrazovanju pravosudnih djelatnika (sudaca i državnih odvjetnika). Naime, konstantno obrazovanje pravosudnih djelatnika nužna je radi što učinkovitijeg procesuiranja kaznenog djela trgovanja ljudima ali i razumijevanja psiholoških utjecaja traume trgovanja ljudima na žrtve kao potencijalne svjedoke u postupku. Kao novu ciljanu skupinu ovaj Nacionalni plan uvodi djelatnike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao vrlo važnu skupinu u reintegraciji žrtava, sukladno mjerama Protokola za integraciju/reintegraciju žrtava trgovanja ljudima.

Cilj:

- 1. Nastaviti obrazovanje ciljanih skupina o trgovanju ljudima na nacionalnoj i međunarodnoj razini**

Mjera 1. Usavršavanje djelatnika policije, sudaca, djelatnika Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i predstavnika organizacija civilnog društva u radu na slučajevima trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Održavanje seminara za 25 policijskih službenika linije rada organiziranog kriminaliteta koji se bave suzbijanjem trgovanja ljudima, 15 državnih odvjetnika specijaliziranih za problematiku trgovanja ljudima, 5 sudaca Županijskih sudova i pripadnike organizacija civilnog društva

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Pravosudna akademija i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva i Hrvatski Crveni križ

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: održani seminari za 25 policijskih službenika organiziranog kriminaliteta zaduženih za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima, 15 državnih odvjetnika

specijaliziranih za problematiku trgovanja ljudima, 5 sudaca Županijskih sudova te za pripadnike organizacija civilnog društva

2. Održavanje seminara 27 graničnih policijskih službenika koji se bave suzbijanjem trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: održani sastanci 27 graničnih policijskih službenika zaduženih za identifikaciju žrtava trgovanja ljudima

Mjera 2. Provedba obrazovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske na temu suzbijanja trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Obrada teme o suzbijanju trgovanja ljudima u programima pripreme pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske

Nositelj: Ministarstvo obrane

Suizvršitelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: u okviru programa pripreme pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske obrađeni stručni sadržaji u svezi suzbijanja trgovanja ljudima

Mjera 3. Nastavak zajedničkog obrazovanja djelatnika obiteljskih centara, zavoda i centara za socijalnu skrb te zdravstvenih koordinatora i predstavnika organizacija civilnog društva na području pružanja pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Provođenje zajedničkih seminara za zaposlenike obiteljskih centara, županijske koordinate iz zavoda i centara za socijalnu skrb, zdravstvene koordinate i članove mobilnih timova

Nositelj: Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo socijalne politike i mladih

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna financijska sredstva

Pokazatelji provedbe: educirani županijski koordinatori, zdravstveni koordinatori, djelatnici obiteljskih centara i članovi mobilnih timova

Mjera 4. Nastavak zajedničkog obrazovanja djelatnika Ureda za podršku svjedocima i žrtvama te organizacija civilnog društva u cilju pružanja pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Organiziranje zajedničkog seminara za zaposlenike Ureda za podršku svjedocima i žrtvama te članove organizacija civilnog društva

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: održan seminar za zaposlenike Ureda za podršku svjedocima i žrtvama te članove organizacija civilnog društva

Mjera 5. Nastaviti obrađivanje teme suzbijanje trgovanja ljudima u okviru redovitog programa obrazovanja koje provodi Pravosudna akademija i Policijska akademija

Aktivnost:

1. Održavanje seminara za suce, državne odvjetnike i policijske službenike u sklopu Pravosudne i Policijske akademije

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa, Pravosudna akademija i Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: održani seminari za suce, državne odvjetnike i policijske službenike u sklopu Pravosudne i Policijske akademije

Mjera 6. Nastavak provedbe programa obrazovanja diplomatsko-konzularnog osoblja i polaznika Diplomatske akademije o suzbijanju trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Nastavak obrazovanja diplomatsko - konzularnog osoblja o suzbijanju trgovanja ljudima u okviru redovitih nastavnih programa Diplomatske akademije – jednogodišnjeg i dvomjesečnog diplomatskog tečaja
2. Nastavak obrazovanja o suzbijanju trgovanja ljudima u okviru programa priprema diplomatskog i konzularnog osoblja prije upućivanja na mandat, posebice u zemlje identificirane kao zemlje izvorišta i odredišta žrtava trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: provedeno obrazovanje diplomatsko-konzularnog osoblja u okviru redovitih nastavnih programa Diplomatske akademije te u okviru programa priprema prije upućivanja na mandat

Mjera 7. Obrazovanje djelatnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Aktivnost:

1. Održavanje seminara za djelatnike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje vezano uz pristup tržištu rada za žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: provedeno obrazovanje za djelatnike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje vezano uz pristup tržištu rada za žrtve trgovanja ljudima

Mjera 8. Obrazovanje turističkih djelatnika i djelatnika drugih uslužnih djelatnosti o problematici trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Održavanje seminara za turističke djelatnike o problematici i načinima suzbijanja trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suizvršitelj: Ministarstvo turizma

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: održani seminari i edukacije za turističke djelatnike

Mjera 9. Nastaviti obrazovanje prosvjetnih radnika i učenika o suzbijanju trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Održavanje seminara za djecu, mlade i prosvjetne radnike u predškolskom odgoju, osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju.

Nositelj: Agencija za odgoj i obrazovanje

Suizvršitelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: održani seminari za odgajatelje u vrtićima, osnovnoškolske nastavnike i srednjoškolske profesore.

Mjera 10. Obrazovanje djelatnika, djece i mladih punoljetne osobe u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i domovima za djecu s poremećajima u ponašanju

Aktivnost:

1. Održavanje seminara za djelatnike, djecu i mlade punoljetne osobe u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i domovima za djecu s poremećajima u ponašanju

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Suizvršitelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: održani seminari za djelatnike, djecu i mlade punoljetne osobe u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i domovima za djecu s poremećajima u ponašanju

MEĐUNARODNA SURADNJA

Usprkos činjenici da je sustav suzbijanja trgovanja ljudima uspostavljen u Republici Hrvatskoj usuglašen sa najnovijim trendovima i europskim standardima na ovom području, sve nadležne institucije iskazuju spremnost za konstantnim radom na poboljšanju uspostavljenog sustava suzbijanja trgovanja ljudima. Imajući navedeno u vidu, od izuzetnog je značaja aktivno sudjelovanje svih nadležnih institucija u Republici Hrvatskoj na regionalnim i međunarodnim inicijativama suzbijanja trgovanja ljudima, te daljnje poboljšanje već uspostavljene bilateralne i multilateralne suradnje.

Novim se Nacionalnim planom predviđa nastavak sustavne suradnje Republike Hrvatske sa drugim državama i međunarodnim organizacijama te sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave i organizacija civilnog društva u međunarodnim inicijativama na području suzbijanja trgovanja ljudima.

Cilj:

1. Sustavna suradnja Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim organizacijama na području suzbijanja trgovanja ljudima

Mjera 1. Nastaviti aktivno sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave u regionalnim i međunarodnim projektima i inicijativama za suzbijanje trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Odazivanje i sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave u regionalnim i međunarodnim inicijativama za suzbijanje trgovanja ljudima
2. Sudjelovanje predstavnika tijela državne uprave u međunarodnim projektima na području suzbijanja trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: izvješća o sudjelovanju u aktivnostima međunarodnih tijela i organizacija na području suzbijanja trgovanja ljudima

3. Informiranje predstavnika organizacija civilnog društva o regionalnim i međunarodnim inicijativama za suzbijanje trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: sudjelovanje predstavnika organizacija civilnog društva na regionalnim i međunarodnim inicijativama za suzbijanje trgovanja ljudima

KOORDINACIJA AKTIVNOSTI

Republika Hrvatska ima uspostavljen sustav suzbijanja trgovanja ljudima koji uključuje velik broj institucija te organizacija civilnog društva. Imajući u vidu složenost problematike trgovanja ljudima, nužno je sudjelovanje institucija u različitim područjima nadležnosti i stručnosti kako bi se ovaj problem mogao uspješno suzbiti. Njihova međusobna suradnja od neprocjenjive je važnosti. Radi efikasnijeg rada nužna je koordinacija njihovih aktivnosti prema zajedničkom cilju.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, kao nacionalno koordinativno tijelo za suzbijanje trgovanja ljudima, u ovome ima značajnu ulogu. Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima od 2012. do 2015. godine ojačava se već uspostavljena uspješna koordinacija aktivnosti kroz razvoj redovite suradnje s institucijama i organizacijama civilnog društva na području suzbijanja trgovanja ljudima. Informiranost svih sudionika, a naročito nacionalnog koordinativnog tijela o svim slučajevima trgovanja ljudima te pruženoj pomoći i zaštiti žrtvama od velike je važnosti za daljnji rad na unaprjeđenju sustava.

Cilj:

1. Daljnji razvoj suradnje predstavnika tijela državne uprave i nevladinih organizacija te nacionalnog koordinatora kako bi se poboljšalo provođenje Nacionalnog plana suzbijanja trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine

Mjera 1. Održavanje redovitih sjednica Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Redovno sazivanje i organiziranje sjednica Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Suizvršitelj: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, USKOK, Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: sazvane i održane sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima

Mjera 2. Informirati nacionalnog koordinatora o svim poduzetim aktivnostima na području suzbijanja trgovanja ljudima

Aktivnost:

1. Izvješćivanje nacionalnog koordinatora o svim poduzetim aktivnostima na području suzbijanja trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo pravosuđa i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Suizvršitelji: Hrvatski Crveni križ i organizacije civilnog društva

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelj provedbe: informiranost nacionalnog koordinatora o svim poduzetim aktivnostima na području suzbijanja trgovanja ljudima

Mjera 3. Upućivati redovita godišnja izvješća Vladi Republike Hrvatske o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2012. do 2015. godine

Aktivnosti:

1. Prikupljanje podataka o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2012. do 2015. godine

2. Izrada godišnjih Izvješća o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima razdoblje 2012. do 2015. godine

3. Upućivanje godišnjih Izvješća Vladi Republike Hrvatske radi prihvaćanja

Nositelj: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Rok: kontinuirano

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Pokazatelji provedbe: prihvaćeno izvješće o provedbi Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima razdoblje 2012. do 2015. godine